

207/22. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

Luxembourg, 2022. december 19.

A Bíróság a fennállásának 70. évfordulója alkalmából néhány épületének új nevet ad

Az érintett épületek – a Bíróság és a Törvényszék által védett értékek előtt tisztelegve – mostantól a Comenius, Montesquieu, Rocca, illetve Themisz nevet viselik

A Bíróság „A”, „B” és „C” tornya mostantól a Comenius, Montesquieu, illetve Rocca nevet viseli.

Az Európai Unió Bírósága 70. évfordulója alkalmából úgy döntött, hogy hivatalosan új neveket ad épületegyüttese azon utolsó részeinek, amelyekre mind a mai napig betűkkel hivatkoztak. Az „A”, „B” és „C” torony, valamint a „C” épület neve mostantól Comenius, Montesquieu, Rocca és Themisz.

A Bíróság azóta, hogy a 70-es évek elején Kirchberg városrészbe (Luxembourg) költözött, több alkalommal is bővült. E bővítéseket az új tagállamok Európai Unióhoz való egymást követő csatlakozása, valamint egy második, jelenleg tagállamonként két bíróból álló bíróság, a Törvényszék 1989-es létrehozása tette szükségessé.

Első alkalommal a Bíróság épületeként az eredeti főépületet avatták fel 1973-ban. Azóta az épületegyüttest többször is kibővítették, az első három alkalommal a 80-as és 90-es években, majd e bővítéseket 2008-ban a gyűrű, a galéria, valamint az „A” és „B” torony követte. A „C” toronnyal való ötödik kibővítésre 2019-ben került sor, amely ily módon teljessé tette az építészeti együttest, lehetővé téve az intézmény teljes személyzete számára, hogy egyetlen helyen dolgozzon. 1990-ben a főépület „A” épületét **Erasmusról** nevezték el, akit azon első európaiként tartanak számon, aki hozzájárult ahhoz, hogy a kultúrák a humanista eszmék mentén szövetségbe tömörüljenek. A Bíróság 1992-ben a „B” épületnek a **Morus Tamás** nevet adta, így adózva tisztelettel ezen kiváló európai humanista emlékének, és nagyrabecsülését fejezve ki azon meggyőződését illetően, hogy tántoríthatatlanul és minden erővel fel kell lépni a

szabadságjogok bármely megsértésével szemben.

A Bíróság az épületeinek elnevezésével továbbra is olyan értékekre kíván hivatkozni, amelyek érvényesülését mind ítélkezési gyakorlatában, mind pedig – tágabb értelemben – európai intézményként védelmezi. Koen Lenaerts, az Európai Unió Bíróságának elnöke szerint „a kiválasztott nevek Európa történelme, illetve az igazságszolgáltatás története előtti tiszteletet hivatottak kifejezni. Ezenkívül olyan személyiségeket akartunk választani, akik a Bíróság és a Törvényszék ítélkezési gyakorlata által védett értékek – mint például a demokrácia és a jogállamiság, a sokszínűség, többek között a többnyelvűség tiszteletben tartása, a tudáshoz való egyenlő hozzáférés, valamint tágabb értelemben az esélyegyenlőség és a társadalmi igazságosság – első védelmezői közé tartoztak”.

Az **„A” torony** a **Comenius** nevet kapja. Jan Amos Komenský, azaz „Comenius” (1592–1670) filozófus és pedagógus, az egyetemes oktatás élharcosa. Mivel meg volt győződve arról, hogy a társadalmi felemelkedés zálogának az oktatásnak kellene lennie, és nem a születési privilégiumnak, az esélyegyenlőségért, valamint a vagyontól, vallástól vagy nemtől függetlenül mindenkit megillető edukációért küzdött. A modern oktatás atyjaként Comenius forradalmasította a nyelvtanítás módszereit, különösen a latin nyelvét, amely a tudás nyelve volt, annak érdekében, hogy a lehető legtöbb embert ösztönözze e nyelv tanulására. Kézikönyvei, amelyeket mintegy 15 nyelvre lefordítottak, több mint egy évszázadon keresztül a legelterjedtebb európai tankönyveknek számítottak, ami hozzájárult ahhoz, hogy a többnyelvűség a tudás kulcsának szimbólumává váljon.

Az Európai Unió Bírósága Comenius előtti tiszteletét kifejezve, aki a nyitottabb és a nagyobb egyenlőségre törekvő nyelvoktatás előmozdítása érdekében egész Európát bejárta, a többnyelvűség értékeit hangsúlyozza, és tisztelettel adózik mindazoknak, akik nap mint nap hozzájárulnak Európa nyelvi gazdagságának védelméhez.

A **„B” torony** mostantól a **Montesquieu** nevet viseli. Charles Louis de Secondat, La Brède és Montesquieu bárója (1689–1755) ügyvéd, bíró és író volt. Hírneve *„A törvények szelleméről”* című művéhez kötődik, amelyet 1748-ban tett közzé többéves európai utazását követően, amely során különböző országok politikai rendszereit, gazdaságát, éghajlatát, történelmét és szokásait tanulmányozta. Ennek köszönhetően Montesquieu az első összehasonlító jogászok egyikének, egyúttal a modern szociológia előfutárának tekinthető, aki előmozdította az államhatalmi ágak újfajta megosztását, amely a hatalmi ágak közötti egyensúly biztosítása érdekében egyszerre alapul azok egymástól való elválasztásán és kölcsönös függőségén. Ezáltal lefektette a hatalmi ágak szétválasztása elvének alapjait, amely elv napjainkban is minden demokratikus rendszer sarokkövét képezi.

Az Európai Unió Bírósága azáltal, hogy egyik tornyát Montesquieu-ről nevezte el – akinek eszméje hozzájárult a bírói függetlenség elvének megszilárdulásához –, a tagállamok közös, az Unió mint önálló jogrend identitását meghatározó értékeire emlékeztet.

A **„C” torony** a **Rocca** nevet kapja. Giustina Roccat a történelem első női ügyvédjeként tartják számon. Neve egy olyan jogvita keretében 1500. április 8-án hozott választottbíróági ítélet kapcsán vésődött be a történelembe, amelynek eldöntésével őt bízták meg. Trani velencei kormányzójának udvarában Giustina Rocca nem az akkori gyakorlatnak megfelelően latinul, hanem a helyi nyelven hozta meg ítéletét, hogy az az ítélethirdetésre összesereglett közönség számára is érthető legyen. Ezt követően felhívta a vesztes felet arra, hogy fizesse meg számára a szokásos munkadíjat, ezzel jelezve – egy olyan időszakban, amikor a nőknek nem volt hozzáférésük sem az oktatáshoz, sem a joggyakorlathoz –, hogy az ilyen előjogokkal rendelkező férfiakkal egyenlő bánásmódban kíván részesülni.

Az Európai Unió Bírósága azáltal, hogy legmagasabb tornyát Roccáról nevezte el, a jog és az igazságszolgáltatás mindenki számára való hozzáférhetősége melletti elhivatottságára emlékeztet, és saját ítélkezési gyakorlatára visszautalva újfent megerősíti az esélyegyenlőség iránti elkötelezettségét.

Végül a **„C” épületet Themiszről** nevezték el. Az eget, illetve a földet képviselő Uranosz és Gaia lányát, Themiszt a görög mitológiában az igazságosság istennőjének tekintik. Zeusz feleségeként és tanácsadójaként annak jobbján ül, és segít fenntartani a fennálló rendet. A benne rejlő igazságosság allegóriájaként Themiszt általában jelképeivel, a mérleggel és a pallossal, olykor pedig bekötött szemmel is ábrázolják, ami a pártatlanságot jelképezi. A mérleg a

társadalmi rendet, az egyensúlyt és a harmóniát szimbolizálja, míg a másik kezében lévő pallos az ítélethozatalt és a bírói hatalmat jelképezi, és – lapja kettős élének köszönhetően, amely bármelyik félre lesújthat – jogerőt kölcsönöz döntéseinek. Themisz így az igazságosság egyetemes szimbólumává vált. Az Európai Unió Bírósága Themisz nevét választva a Bíróság azon első tagjainak döntése előtt tiszteleg, akik közös kulturális hagyományaikból merítkezve 1952-ben úgy döntöttek, hogy Themisz mérlegét és pallosát megjelenítik az Európai Szén- és Acélközösség (ESZAK) Bíróságának logóján.

Az 1992-ben épült „C” épület a Törvényszéknek ad otthont, és mostantól a Themisz nevet viseli.

Az épületegyüttes különböző részeiben táblákat helyeztek el annak érdekében, hogy megismertessék a nyilvánossággal az e nevek kiválasztásának alapjául szolgáló megfontolásokat. E táblákat az intézmény személyzetének jelenlétében, a Bíróság elnöke, Koen Lenaerts beszédével megnyitott ünnepségen avatták fel.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎(+352) 4303 5499

Kövesse a híreket!

